



گزارش تحلیلی - خبری دادنا مشتمل بر رصد اخبار مهم قضایی کشور تحلیل مسائل مهم آن در اسفند ماه ۱۳۹۵ می باشد. این گزارش مبتنی بر افزایش حجم پرونده های ورودی و ضعف های فرایندی قوه قضائیه به عنوان مسائل اصلی نظام حقوقی و قضایی کشور تهیه شده است.

رصد حوزه قضایی | شماره هفتم | فروردین ماه ۱۳۹۶

خبرهای برگزیده قضایی در ماه گذشته

خلا نیست تخلفات قضات در کشور پاشنه آشیل قانون نظارت بر رفتار قضات

ابراهیمیان، معاون سابق دادسرای انتظامی قضات: آیین دادرسی کانادا رفتار قضات را بسیار مفصل احصا کرده و برای همه رفتار قضات به تفصیل نص دارد. در ایران لیستی از تخلفات قضات نداریم، اما در قانونی جدید فهرستی از تخلفات ذکر شده که اگر در کنار هم بگذاریم می بینیم نظام ما نظام ویژه ای است که چند تخلف مهم را نام برده و بقیه را کلی گفته است. در کشورهای دیگر مراجع رسمی هستند که می توانند رسیدگی به تخلف قضات را درخواست کنند تا شروع شود. در ایران اجازه دادیم هر شهروند بتواند از قاضی شکایت کند و دستگاه انتظامی به شکایات رسیدگی کند. در سال گذشته ۵۹۰۰ فقره شکایت از قضات داشتیم.

منبع خبر: ایسنا

ساخت وسازه های غیر قانونی و بدون مجوز، نتیجه عدم اهتمام برخی مسئولین به وظیفه قانونی

بلوچ زاده، دادستان راور: تغییر کاربری های غیر قانونی نیز ناشی از عدم نظارت برخی از مراجع ذی ربط است. ادارات و نهادهای دولتی نیز بر حفظ حقوق بیت المال اهتمام داشته و با شناخت و آگاهی کامل نسبت به انجام وظایف خود اقدام کنند، ضمن اینکه استفاده از نیروهای مردمی نیز در پیشرفت امور و احقاق حقوق عامه نقش به سزایی دارد.

منبع خبر: خبرگزاری میزان

حل مسئله بیکاری وکلا و حفظ منافع آن ها مطالبه وکلا و هدف موافقان اجباری شدن وکالت در دعاوی

حسین آبادی، رئیس کانون وکلای دادگستری مرکز: وکیل بیکار زیاد است. اگر وکالت در دعاوی اجباری شود، بیکاری وکلا کم می شود و فارغ التحصیلان، بهتر جذب می شوند و از سوی دیگر نیز بار دادگستری، کاهش یافته و حضور وکیل در دعاوی باعث می شود تا رویه قضائی ترقی پیدا کند و موجب رشد آراء معتبر قضائی می شود. مسئله اجباری شدن وکالت در دعاوی جدی گرفته شود چراکه خواست دیرینه وکلا است.

منبع خبر: ایرنا

۸۰ درصد اختلافات در مراجع قضایی و دادگستری ها، مربوط به موضوع مالکیت اراضی

لاهوته، رئیس فراکسیون مدیریت شهری و روستایی مجلس: متأسفانه ۸۰ درصد اختلافات در مراجع قضایی و دادگستری ها مربوط به موضوع مالکیت اراضی است. سازمان ثبت اسناد و املاک کشور به تنهایی نمی تواند اجرای کاداستر را پیش برد زیرا اجرای این طرح به خصوص در حوزه تعیین تکلیف اراضی کشاورزی و زراعی نیازمند همکاری و همراهی سایر مسئولان اجرایی است.

منبع خبر: خانه ملت

پاسخگویی و مسئولیت پیش شرط اعطای اختیارات به قاضی در جلب افراد و اعمال مجازات های سنگین

جعفری دولت آبادی، دادستان تهران: این تلقی که مسئولیت قاضی به جبران خسارت، تضعیف مقام قضایی است مردود بوده، اختیارات قاضی از جمله در جلب افراد، اعمال مجازات، مستلزم پاسخگویی در قبال اقدامات خود می باشد.

منبع خبر: خبرگزاری فارس

شفاف سازی در زمینه واگذاری اراضی، زیرساخت پیشگیری از زمین خواری

صادقی، دادستان کرمانشاه: اولویت، کاهش زمینه های انحراف است که می تواند کم هزینه و تاثیر گذار باشد. وقتی منافع یک کار از مجازات آن افزون باشد به خودی خود گرایش به انجام رفتار مجرمانه تقویت می شود. واگذاری ها در حوزه منابع طبیعی باید کاملاً شفاف و قابل ارائه به مردم باشد.

منبع خبر: خبرگزاری میزان

فرایند احراز اشتباه قاضی پاشنه آشیل قانون «جبران خسارت ناشی از تصمیمات قاضی»

جعفری دولت آبادی، دادستان تهران: مطابق ماده ۳۴ قانون «نظارت بر رفتار قضات»، دعوی جبران خسارت ناشی از اشتباه یا تقصیر قاضی در دادگاه عمومی تهران رسیدگی می شود، اما احراز تقصیر یا اشتباه با دادگاه عالی انتظامی قضات است.

منبع خبر: خانه فارس



ضبط جلسات دادگاه و تدوین منشور اخلاقی قضات از الزامات نظارت بر رفتار قضات



در دنیای امروز توجه به رضایت ارباب رجوع یکی از الزامات حکمرانی تلقی می شود و سازمان ها یا نهادهایی که رضایت ارباب رجوع را نصب العین عملکرد خود کرده باشند می توانند به فعالیت خود ادامه دهند چرا که سازمان به عنوان یکی از اعضای جامعه انسانی شناخته می شود و بازخورد عملکردش در قالب رضایت یا نارضایتی به خودش بر می گردد. در اولویت قرار دادن رضایت ارباب رجوع در بخش حاکمیتی علی رغم ترویج تلقی های اشتباه در جامعه، از اهمیت ویژه ای برخوردار است و به همین جهت است که مقام معظم رهبری در دیدار رئیس و مسئولان قضایی در تاریخ ۹ تیرماه ۱۳۹۵، می فرماید: « جلب رضایت مردم، وظیفه ای اسلامی و هدفی مبنایی است ». ایشان جلب رضایت مردم را در حفظ سلامت قوه قضائیه دانسته و بیان می کنند: « سلامت قوه قضائیه را در درجه اول اهمیت قرار دهید و آن را یک کار اساسی بدانید ». سلامت قوه قضائیه در وهله اول در پاکسازی این قوه و دادگاه ها از عناصر نفوذی و فاسد که در کسوت های متفاوت از وکیل تا قاضی به بدنام کردن قوه قضائیه و افزایش نارضایتی مردم مشغولند می باشد. برخورد با این گونه عناصر همیشه در اولویت بوده است و در سال های اخیر بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته است اما موضوعی که مورد غفلت قرار گرفته این مطلب است که صرفا برخورد با افراد فاسد برای جلب رضایت مردم کافی نیست؛ بلکه آنچه که باعث افزایش رضایت مردم می شود جنبه ای دیگر از سلامت قوه قضائیه را نیز در بر می گیرد که از آن به عنوان تکریم ارباب رجوع یاد می شود. متأسفانه عمده مراجعان به دادگاه ها از برخورد کادر اداری دادگاه ها و قضات گلایه مندند و همین باعث شده است که مراجعه به دادگاه برای ستاندن حق، با اکراه همراه باشد. **پورمختار، عضو کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس در تاریخ ۸ اسفند ۱۳۹۵،** به این موضوع اشاره و عنوان کرد: « متأسفانه رفتارهای نامناسب برخی قضات به یک رویه تبدیل شده که نیازمند برخورد جدی است ». پورمختار در تشریح علت این نوع رفتارها از سوی قضات، علی رغم برخی اظهارنظرها معتقد است بالا بودن حجم پرونده ها نمی تواند توجیه کننده بدرفتاری قضات با ارباب رجوع تلقی شود، پورمختار در ادامه گفت: « علاوه بر برخورد نامناسب با مراجعان عادی قوه قضائیه، با وکلای نیز برخوردها درست نیست به نوعی که به شدت ناراضی هستند ». عدم وجود منشور اخلاقی و رفتاری برای قضات یکی از علل بروز رفتارهای نامناسب است در همین خصوص **ابراهیمیان معاون سابق دادرسی انتظامی قضات در تاریخ ۱۶**

اسفند ماه ۱۳۹۵، گفت: « در ایران لیستی از تخلفات قضات نداریم ». ابراهیمیان معتقد است نظام قضایی ما از لحاظ نظارت بر رفتار قضات، چند تخلف مهم را نام برده و بقیه را کلی گفته است. بنا بر اظهار نظر ابراهیمیان می توان اذعان کرد که همین کلی بودن قوانین مربوط به رسیدگی به تخلفات قضات علت عدم برخورد با این نوع رفتارها و در نتیجه رواج آن ها است.

یکی از راهکارهای بهبود رفتار قضات و در نتیجه آن افزایش کیفیت خدمات قضایی و جلب رضایت ارباب رجوع تدوین منشور اخلاقی قضات و کارکنان دادگاه، تشکیل کمیسیون رسیدگی به شکایات مربوط به رفتار حرفه ای کارکنان و قضات در هر استان به منظور تسریع رسیدگی به شکایت مربوط به اخلاق حرفه ای است. در کشورهای دیگر نیز مراجعی رسمی در قالب های مختلف از جمله کمیسیون رسیدگی به شکایات مربوط به اخلاق حرفه ای ایجاد شده اند و شکایات مربوط به اخلاق حرفه ای قضات یا کارمندان از طریق این نهادها رسیدگی می شود.

همچنین به منظور افزایش خودکنترلی لازم است در محل دادگاه ها دوربین نصب و فیلم دادگاه ها ضبط شود و توسط کمیسیون اخلاق حرفه ای مورد بررسی قرار گیرد. این شیوه در کشورهای پیشرفته و در حال پیشرفت به کار گرفته شده است. سیاست دیگری که در کشورهای پیشرفته مورد استفاده قرار می گیرد، شرکت دادن مردم در فرایند نظارت از طریق جمع سپاری است. به عنوان مثال کمیسیون رسیدگی به شکایت می تواند فرم نظرسنجی طراحی کند و در اختیار طرفین دعوا قرار دهد و بر اساس نظرات اکثریت به بررسی عملکرد قضات و کارکنان بپردازند.